

Møtereferat – Nasjonal samarbeidsgruppe for helseforskning i spesialisthelsetjenesten (NSG)

Dato: 21.06.2024
Tid: 08:30 – 13:15
Sted: Radisson Hotel, Bodø

Til stede

Navn	Institusjon	Kategori
Tove Klæboe Nilsen	Helse Nord RHF	Leder 2024
Audun Eskeland Rimehaug	Helse Midt-Norge RHF	Fast medlem
Lars Eikvar	Helse Sør-Øst RHF	Fast medlem
Renate Grüner	Helse Vest RHF	Fast medlem
Erlend B. Smeland (deltok på Teams)	Oslo universitetssykehus	Fast medlem
Tove Skjelbakken	Fellesrepresentant universitetssykehusene	Fast medlem
Morten Bøhmer Strøm (vara)	UiT Norges arktiske universitet	Fast medlem
Per Bakke	Universitetet i Bergen	Fast medlem
Hanne-Cathrin Flinstad Harbo	Universitetet i Oslo	Fast medlem
Torstein Baade Rø	NTNU	Fast medlem
Randi Magnus Sommerfelt (vara)	UHR (helsefag)	Fast medlem
Marianne van der Wel (Teams)	Helse- og omsorgsdepartementet	Observatør
Martin Fredheim (Teams)	Kunnskapsdepartementet	Observatør
Henrietta Blankson	Forskningsrådet	Observatør
Kjetil E. Telle (Teams)	Folkehelseinstituttet	Observatør
Elisabeth Vigerust (Teams)	Helse- og omsorgsdepartementet	Invitert i sak 15/24
Jens Petter Berg (Teams)	Universitetet i Oslo/Oslo universitetssykehus	Invitert i sak 16/24
Siv Mørkved	Helse Midt Norge RHF	Invitert hele møtet
Marita Pedersen	UiT Norges arktiske universitet	Sekretariat
Kristina Lindstrøm	Helse Nord RHF	Sekretariat/referent

Forfall

Navn	Institusjon	Kategori
Ubesatt	UHR (helserelevant MN-fag)	Fast medlem
Ubesatt		Brukerrepresentant
Ubesatt		Brukerrepresentant

Agenda

Sak 12/24 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Tove Klæboe Nilsen, forskningsdirektør i Helse Nord RHF, ønsket velkommen til møtet.
Deltakerne presenterte seg.

Vedtak:

Innkallingen godkjennes.

Sak 13/24 Referat fra møte i NSG 15.03.2024

Vedtak:

Referat fra møtet 15.03.2024 godkjennes.

Sak 14/24 Bruk av kunstig intelligens – presentasjon fra UiT og Helse Nord RHF

Morten Bøhmer Strøm, UiT og Tove Klæboe Nilsen, Helse Nord RHF presenterte i saken.

Formålet med saken er å informere på tvers av sektorene hvordan KI er tatt i bruk i institusjonene, og belyse utfordringer og problemstillinger som følger av KI.

KI påvirker undervisning, eksamensformer, forskning, ansettelsesprosesser m.m. UiT orienterte om hvordan de og UH-sektoren arbeider med å tilpasse seg og forberede seg på en stadig mer avansert teknologisk utvikling. KI innebærer store muligheter innen helsesektoren. Helse Nord RHF viste til planer og retningslinjer på nasjonalt og regionalt nivå, eksempler på pågående KI-aktiviteter (særlig innen radiologifeltet), samt strukturer som er bygd opp i Helse Nord RHF (lenke til SIKTH og SPKI).

Kommentarer i saken:

Implementering og bruk av KI-verktøy

- Bruksområdene for KI er mange og utviklingen går raskt. Innebærer at ulike typer verktøy tas i bruk før det foreligger rammeverk for bruk. Viktig å være bevisst institusjonens eget modenhetsnivå, jf. NTNUs prosjekt med testing av Copilot.
- Forskning på nye KI-verktøy innen helse og diagnostikk krever andre retningslinjer enn kommersielle verktøy.
- Viktig å ha kontroll over informasjonen brukt i KI, sikre god kvalitet på kildene og verifiseringen av KI-genererte oppsummeringer - den gode klinikerer må være gullstandarden. Det er ingen hjelp i KI hvis svakt kunnskapsgrunnlag.

- Ha en realistisk tilnærming til KI, og være bevisst på fallgruvene. Å få inn tverrfaglig kompetanse er essensielt for å sikre at alle problemstillinger ivaretas. Hybrid KI, som kombinerer ulike typer KI, er en mulig løsning.

Samarbeid og organisering

- Sektorene står overfor de samme utfordringene: hvordan håndtere teknologien og bruke KI på en effektiv og sikker måte?
- Det er viktig å lære av hverandre for å unngå at alle utvikler egne systemer.
- UiB og UiO foreslo å etablere et interesseforum for å fremme kunnskapsutveksling og samarbeid på tvers av sektorene.

Kompetanse og implikasjoner av KI

- Hvordan påvirkes studentene av KI? Hvilken kunnskap om KI får de, og hvilken innvirkning har dette på helsetjenestene?
- Også viktig å vurdere de sosiotechniske forholdene, og hvilken effekt og betydning ny teknologi har på mennesker og relasjoner (jf. følgeforskningsprosjektet i Helse Nord om innføring av KI innen radiologi)

I saken ble det også vist til at Forskningsrådet har mottatt 122 skisser på utlysningen om KI-sentre. [Lenke](#) til oversikt over alle KI-skissene. Intensjonen frem mot neste frist er samordning av senteridéene og samle seg om de beste KI-skissene.

Vedtak:

- Informasjonen tas til orientering
- NSG anbefaler at det opprettes et samordnende interesseforum som gruppe innenfor NSG, med representanter fra helseforetakene og universitetene. Hensikten er informasjonsutveksling og samarbeid på tvers av sektorene for å kunne samordne retningslinjer, forskning og implementering av KI innen helsesektoren i Norge. NSG ber AU om å spesifisere oppdraget.

Sak 15/24 Gjennomgang av helseforskningsloven og tilgrensede regelverk – status på arbeidet med rettslige rammer for helseforskning

---

Presentasjon ved Elisabeth Vigerust, HOD.

Departementet har startet en gjennomgang av helseforskningsloven. Det sees på om reglene må endres i lys av tilgrensede regelverk og endringer i forskning og forskningsmetoder, opp mot om det også er praktiseringen av dagens lovverk som er utfordrende for forskere og institusjoner. Dersom behov for regelverksendring vil forslag bli sendt på høring i løpet av høsten.

Det ble vist til innspill fra sektorene som er kommet inn og øvrig arbeid som foreligger og som vil ligge til grunn for det videre arbeidet. HOD kommenterte at det ikke kapasitet til å ta hensyn til alle innspillene. OUS' innspill ble kommentert i møtet og er blant de forhold det vil bli sett på. Mens PVOs rolle er blant de forhold det ikke vil bli sett på, da dette omfattes av annet regelverk.

Vedtak:

Informasjonen tas til orientering

Sak 16/24 Publiseringsutvalgets anbefaling

Presentasjon ved Jens Petter Berg, UiO/OUS, medlem i arbeidsgruppen under Publiseringsutvalget.

[Lenke](#) til rapport.

Det nasjonale publiseringsutvalget har utredet fremtidig innretning av publiseringsindikatoren, publiseringsstatistikken og kanalregisteret. Utvalget anbefaler en modell som i stor grad bygger på dagens system:

Nivå 2: Vurdere å utvide rammen for nivå 2, gjennomgå kriteriene og innføre lenger tidsintervall mellom hver gang nivåene oppdateres.

Faglig organisering: Utrede endringer i faglig organisering i humaniora og medisin

Tverrfaglighet: Utrede hvordan tverrfaglighet kan være bedre representert i arbeidet

Instituttsektorens representasjon: Sikre bedre representasjon i samfunnsvitenskapelige fag

Rapportering: Opprette en prosjektgruppe som får i oppdrag å identifisere forbedringer og forenklinger som kan redusere ressursbruk hos SIKT og ved institusjonene.

Oppgradering av Kanalregisteret: Nettstedet for publiseringsindikatoren og Kanalregisteret foreslås slått sammen til en felles ressurs med nytt og bedre grensesnitt. Utredningen har identifisert konkrete forslag til forbedringer som foreslås tatt med i et eget utviklingsprosjekt for å styrke Kanalregisteret.

Vedtak:

Informasjonen tas til orientering

Sak 17/24 Regionalt helsedatasenter i Midt-Norge

Presentasjon ved Siv Mørkved, Helse Midt-Norge RHF.

Helsedatasenter skal være en grunnleggende infrastruktur for sikker lagring og analyse av helsedata i regionen. Senteret startet i drift 15.04.2024 i en noe begrenset versjon, men løsningen er skalerbar. De har begynt med det det er mest bruk for med mulighet for å bygge ut med mer kompleks funksjonalitet senere.

Forskningsstøtte og brukerportal er etablert ved St.Olavs. 1.0-versjonen er tilrettelagt for ansatte i Helseforetak Midt-Norge, og ansatte og studenter ved NTNU. Tilgang til kommunene blir neste steg i arbeidet. Stort fokus på å ikke overlapse med tjenester som allerede eksisterer

Det er etablert en regional komite som godkjenner søknader om utlevering av data, deretter er det Helseplattformen som utleverer data. Det skal etableres en regional styringsgruppe for videreutvikling av Helsedatasenteret i en regional og nasjonal kontekst (det er også lagt inn at man kan på sikt samarbeide internasjonalt).

Regionen er fornøyd med løsningen og arbeidet så langt. Forskere/brukere har vært med og lagt premissene. Helsedatasenteret vurderes som komplementær til HUNT Cloud og NTNUs systemer.

Kommentarer:

HSØ meldte behov for dialog og erfaringsutveksling med HMN i forbindelse med utvikling av egen løsning.

HN informerte om at det har vært noen møter mellom forskningsdirektørene i RHFene for å holde hverandre orientert om hver regions løsning, og at det ønskes så mye samarbeid som mulig.

Vedtak:

Informasjonen til orientering.

Sak 18/24 Tema for NSG-seminar høst 2024

Tema som ble diskutert i møtet:

- 1) Beredskap og sikkerhet - hvordan påvirker nye rammevilkår samarbeid innen forskning
- 2) Kunstig intelligens

Målgruppe for seminaret: NSGs medlemmer, andre aktuelle personer/miljøer fra NSGs deltakende institusjoner, pluss invitasjon til samarbeidende organisasjoner/aktører

- Viktig at seminaret har en tematisk innretning som er sektorovergripende
- Ønskelig med diskusjon og workshop som arbeidsform i seminaret, og legge til rette for at NSG kan fremme innspill og anbefalinger i aktuelle saker
- Ved planlegging av program være tydelig fra NSG-ståsted hva som søkes oppnådd med seminaret og innleggene
- Vurdere om det er ønskelig/gjennomførbart med to tema, eller om man skal velge ut ett og heller gå i dybden på dette

Aktuelle tema som ble framhevet:

- Orientering om nylig utgitt [Rapport](#) Forskningsrådet, Forsvarets forskningsinstitutt og Nasjonal sikkerhetsmyndighet, og hvordan denne skal følges opp
- Forsknings samarbeid med Forsvaret
- KI sett i forhold til helsedata og sikkerhet

Vedtak:

- AU bes om å beslutte endelig tema og utarbeide program for seminaret.
- Seminaret arrangeres som et fysisk møte i Tromsø 6.november 2024

Sak 19/24 Orienteringssak fra HOD – dialogmøte om Nasjonal handlingsplan for kliniske studier

---

Orientering ved Marianne van der Wel, HOD.

Det planlegges dialogmøte om Nasjonal handlingsplan for kliniske studier. Formålet med møtet er å gjøre opp status for planen og utveksle erfaringer og vurderinger med sikte på eventuell videreføring av planen og dens målsetninger. Invitasjon til møtet (midten av september) sendes ut snarest.

Vedtak:

Informasjonen tas til orientering

Sak 20/24 Andre orienteringssaker

Vedlegg: Referat fra møte i AU NSG 22.05.2024

Sak 11/24 Eventuelt

Ingen saker ble meldt til eventuelt.

Vedlegg til referatet:

Presentasjoner i sak 14/24, 15/24, 16/24 og 17/24